

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: Ines de Ridder		Opgesteld door: Eelco Meijer, ROG Economie & Duurzaamheid	
Besluitvormende vergadering: 6 juni 2024	Registratienummer collegebesluit: 272675	Raadsnummer (niet invullen, dit vult de griffie in)	
Titel/ onderwerp: Vaststellen beleidskader zonne-energie Gemeente Nieuwkoop			
<p>Samenvatting: Aansluitend op het raadsbesluit RES 1.0 Holland Rijnland is een beleidskader zonne-energie opgesteld met als doel om duurzame productie van elektriciteit lokaal mogelijk te maken. Het beleidskader is een 'ruimtelijk ordening instrument' dat de voorwaarden beschrijft voor het plaatsen van opstellingen van zonnepanelen. Het geeft aan hoe de gemeente de regie houdt op het proces te komen tot een gebiedsontwikkeling waar zonnevelden deel van uit maken. Het geeft inzicht in de ruimtelijke mogelijkheden en de manier waarop dat goed ingepast kan worden in het landschap. Het beleidskader is géén instrument om te bepalen hoe zonne-energie wordt opgewekt en wat daar technisch voor nodig is. Het zegt ook niets over netcongestie, dunne kabels en andere uitdagingen rondom het elektriciteitsnet. Wel biedt het mogelijkheden om lokaal eigendom en financiële participatie van inwoners voor elkaar te krijgen.</p> <p>Met dit beleidskader worden zoekgebieden aangewezen en ruimtelijke voorwaarden voorgesteld die gekoppeld zijn aan het locatiespecifieke en gebiedsgerichte spoor. Er zijn maatschappelijke criteria in opgenomen en voorstellen gedaan voor Nieuwkoopse routes naar lokaal eigendom. Dit beleidskader werkt de voorwaarden op basis waarvan medewerking kan worden verleend nader uit ten opzichte van het omvangscriterium waarop eerder het adviesrecht van de raad van toepassing is verklaard. Dit raadsvoorstel voorziet dan ook in het verwijderen van de passages over zonnevelden uit de lijst adviesrecht als tweede besluitpunt.</p>			

Voorgesteld besluit:

De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:

1. Het Beleidskader zonne-energie Gemeente Nieuwkoop vast te stellen, waaronder:
 - a. De zoekgebieden zonne-energie
 - b. De ruimtelijke voorwaarden binnen het locatiespecifieke spoor (trede 2 en 3 zonneladder)
 - c. De ruimtelijke voorwaarden en maatschappelijke criteria binnen het gebiedsgerichte spoor (trede 4 zonneladder)
 - d. De Nieuwkoopse routes naar lokaal eigendom, zijnde: Greendeal in combinatie met een energiegemeenschap of maatschappelijke tender
2. De lijst adviesrecht te wijzigen door de volgende passages uit de relevante categorie te verwijderen: *“en weiden met zonnepanelen”* alsmede *“en voor zover sprake is van weiden met zonnepanelen, de geprojecteerde oppervlakte van de panelen meer bedraagt dan 2500 m2.”*

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

TOELICHTING

Inleiding/ aanleiding

Aanleiding

De directe aanleiding voor het opstellen van een beleidskader zonne-energie is de opdracht die uit het Klimaatakkoord voortkomt. Daarin staat de opdracht om in 2030 landelijk 35 TWh aan elektriciteit duurzaam op land (alles wat geen zee is) te produceren met bestaande, bewezen technieken (windturbines en zonnepanelen). In 30 RES regio's wordt hieraan gewerkt, zo ook in de regio Holland Rijnland waar gemeente Nieuwkoop deel van uit maakt. RES staat voor Regionale Energiestrategie.

Doel

De gemeente wil met het beleidskader op een verantwoorde wijze ruimte geven aan zonne-energie. Het doel van het beleidskader is om ontwikkelpartijen kaders (voorwaarden) mee te geven waaronder zonne-energie opgewekt kan worden. Dit zijn:

- Ruimtelijke voorwaarden en ontwerpprincipes voor inpassing van zonnevelden in het landschap.
- Maatschappelijke criteria om opbrengsten lokaal terecht te laten komen.

Dit stelt de gemeente in staat om regie te houden op het toelaten van zowel kleine zonnestroominstallaties als grootschalige zonnevelden. Het beleidskader draagt bij aan de energiedoelstellingen van de gemeente. Het kan het gebruik van fossiele brandstoffen verminderen en het stimuleert duurzame energieopwekking.

Nieuwkoop volgt de voorkeursvolgorde zon

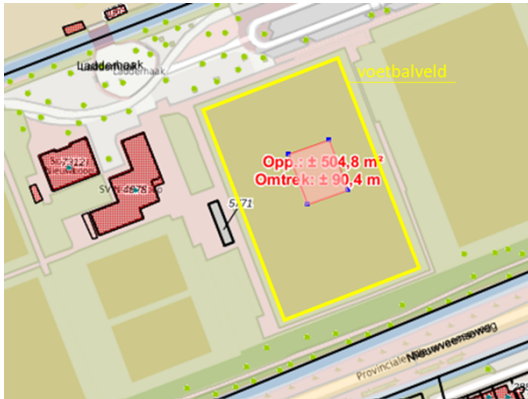
We volgen de voorkeursvolgorde zon zoals genoemd in het bestuursakkoord tussen het Rijk, IPO en VNG (bijlage J). We willen zoveel mogelijk daken benutten voor het opwekken van zonne-energie (trede 1 van de zonneladder). Ook willen we parkeerplaatsen, waterbassins bij tuinbouwkassen en onbenutte terreinen in het landelijk gebied (bijvoorbeeld de voormalige stortplaats in Woerdense Verlaat) benutten voor opwekking van zonne-energie (trede 2 en 3 van de zonneladder). Parallel aan deze treden kijken we ook naar de mogelijkheden om landbouwgronden te benutten (trede 4 van de zonneladder). Daarin sluiten we aan op de uitzonderingsmogelijkheden zoals genoemd in lid 4 van het bestuursakkoord: AgriPV, landbouwgronden in transitie en efficiënter netwerkgebruik. Dit is in het beleidskader verwerkt. Om de RES-opgave voor Nieuwkoop te realiseren, zoeken we dus op alle treden van de zonneladder naar mogelijkheden om lokaal elektriciteit duurzaam te produceren. De uitleg over de zonneladder staat in hoofdstuk 2.

Zoekgebieden (beslispunt 1a)

In een eerder traject (RES 1.0 Holland Rijnland) zijn oriëntatiegebieden op de kaart gezet met potentie voor opwek van zonne-energie. Met behulp van schetsontwerpen zijn deze oriëntatiegebieden uitgewerkt. Zo komen we tot meer afgebakende gebieden, waarin grootschalige opwek van zonne-energie mogelijk is. De schetsontwerpen geven een beeld hoe zonnevelden in de oriëntatiegebieden landschappelijk ingepast kunnen worden. Ze zijn gebruikt in tal van bijeenkomsten met inwoners, stakeholders (sectortafels energietransitie GCN/VON, provincie, netbeheerders) en dorpsraden. De inbreng vanuit deze bijeenkomsten heeft geleid tot de uiteindelijke zoekgebieden, zoals ingetekend in figuur 3 in hoofdstuk 3 van het beleidskader. Nadat het beleidskader is vastgesteld, krijgen deze gebieden de formele status zoekgebied. Dat houdt in dat in deze gebieden - onder een aantal voorwaarden - grootschalige opwek van zonne-energie mogelijk is. Tot 2030 zijn dat de gebieden 1, 2a en 6 (figuur 5, hoofdstuk 3).

Locatiespecifiek spoor, kleine veldopstellingen (beslispunt 1b)

Het beleidskader biedt ruimte om onder voorwaarden kleine opstellingen van zonnepanelen mogelijk te maken. Dit is bedoeld voor particulieren/ bedrijven die geen geschikt of onvoldoende dakoppervlak hebben en een grondopstelling nodig hebben om duurzame energie op te wekken voor hoofdzakelijk de eigen energievoorziening. In hoofdstuk 4 van het beleidskader staan de voorwaarden beschreven waaronder we dat mogelijk willen maken.

De kleinschalige, laagdrempelige aanvragen voor zonnestroominstallaties (500 m² buiten bouwvlak en mogelijk meer binnen het bouwvlak) toetsen we direct aan het beleidskader en het omgevingsplan. Denk aan zonnepanelen op overkappingen op parkeerplaatsen, waterbassins bij tuinders of kleine opstellingen bij woningen waar te weinig geschikt dakoppervlak is.

In het figuur hiernaast is gevisualiseerd hoe groot 500 m² is.

Gebiedsgericht spoor, grote veldopstellingen (beslispunt 1c)

Het gebiedsgericht spoor is bedoeld voor grootschalige opwek van zonne-energie binnen trede 4 van de zonneladder (hoofdfunctie is energielevering). In hoofdstuk 5 van het beleidskader zijn ruimtelijke voorwaarden opgenomen waaraan ontwikkelpartijen zich moeten houden. Ook staan in hoofdstuk 5 ontwerpprincipes die – binnen de voorwaarden – ruimte geven voor maatwerk in de plannen. In dit hoofdstuk zijn verder de maatschappelijke criteria beschreven om ervoor te zorgen dat ontwikkelpartijen vanaf het begin bewoners bij hun plannen betrekken. Voor deze grotere opstellingen kan niet zomaar een vergunning aangevraagd worden. Hierin voert de gemeente zelf de regie. Dat doen we door te kijken of in de zoekgebieden mogelijkheden zijn voor samenwerking met meerdere partijen om zo tot een gebiedsgerichte ontwikkeling te komen. Daarnaast willen we ervoor zorgen dat de opbrengsten van een zonneveld ook ten goede komt aan de directe omgeving (zie volgend punt).

Regie houden en Nieuwkoopse routes naar lokaal eigendom (beslispunt 1d)

Met het beleidskader houden we regie op het opwekken van (grootschalige) zonne-energie. Hiermee scheppen we duidelijkheid in de voorwaarden waarbinnen ontwikkelingen mogelijk zijn. Voor het toelaten van grootschalige opwek van zonne-energie stellen wij voor wel voorzichtig te zijn. Dat betekent dat we niet alleen willen reguleren via planologische procedures en vergunningen. We willen juist ook het gesprek aangaan met grondeigenaren, agrariërs, lokale ondernemers en andere belanghebbenden in een zoekgebied. Dat willen we doen zodra de haalbaarheidsonderzoeken naar energiegebiedssystemen voor de bedrijventerreinen De Olm en Woerdense Verlaat gereed zijn¹. Dan weten we hoeveel stroom gekoppeld kan worden aan afnemers op het bedrijventerrein en hoeveel geleverd aan het net. De gemeente brengt vervolgens partijen bij elkaar om een gebiedsontwikkeling op gang te krijgen. Daarna stapt de gemeente er tussenuit om haar rol als vergunningverlener op te pakken. De gesprekken om tot een gebiedsontwikkeling met zonnevelden te komen, kunnen leiden tot een Greendeal. Bij voorkeur in combinatie met een Energiegemeenschap. Dit alles is uitgelegd in figuur 15 op bladzijde 46 van het beleidskader. Als partijen er niet uitkomen, kan de gemeente een maatschappelijke tender uitzetten. In die tussentijd laat de gemeente geen grootschalige zonnevelden in de zoekgebieden toe. De Greendeal, Energiegemeenschap en Maatschappelijke tender zijn beschreven in paragraaf 5.8.

¹ Dit zijn onderzoeken die door de Gebiedscoöperatie Nieuwkoop en ondernemersvereniging VON zijn georganiseerd.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Bij grootschalige opwek van zonne-energie helpt het beleidskader om hinder voor inwoners te voorkomen en zonnevelden uit het zicht te houden. De ontwikkelpartij moet de lokale omgeving bij haar plannen betrekken en inzichtelijk maken hoe invulling wordt gegeven aan lokaal eigendom en overige vormen van financiële participatie. Het beleidskader helpt de gemeente om hier regie op te houden en daarmee ongewenste maatschappelijke effecten (hinder, wel lasten maar geen baten) te voorkomen.

Kader/ eerdere besluiten/ voorgeschiedenis

De volgende beleidsstukken en besluiten vormen de basis voor het beleidskader zonne-energie:

- **Beleidskader Duurzaamheid Gemeente Nieuwkoop (raadsnummer 2020-042)**
In Nieuwkoop streven we om in 2030 minimaal 0,28 PJ (= 0,08 TWh) per jaar aan elektriciteit lokaal duurzaam op te wekken.
- **Duurzaamheidsprogramma Gemeente Nieuwkoop (raadsnummer 2021-023b)**
De gemeente stelt een afwegings- en toetsingskader op voor grootschalige duurzame elektriciteitsproductie op land. Het bestemmingsplan buitengebied wordt zo nodig aan dit beleidskader aangepast.
- **Raadsbesluit RES 1.0 Holland Rijnland (raadsnummer 2021-053)**
In dit raadsbesluit zijn de volgende voorwaarden vastgesteld:
 - a. *Nieuwkoop hanteert een productieplafond van 0,08 TWh duurzame elektriciteit per jaar op land in 2030.*
 - b. *Nieuwkoop sluit plaatsing van zonnevelden en windturbines in Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland uit. Deze gebieden bieden géén mogelijkheden.*
 - c. *Nieuwkoop ziet geen mogelijkheden voor grote en middelgrote windturbines in haar gemeente.*

Als tweede beslispunt is opgenomen:
Het college de opdracht te geven een afwegingskader voor zonnevelden op te stellen om sturing te kunnen geven aan initiatieven voor zonnevelden.
- **Motie 50% lokaal eigendom zonnevelden (onderdeel besluitvorming RES 1.0; 2021-053)**
De raad verzoekt het college bij het nog op te stellen afwegingskader als uitgangspunt 50% lokaal eigendom voor zonnevelden te nemen.
- **Motie Zon op Bedrijvendaken (onderdeel besluitvorming RES 1.0; 2021-053)**
In de raadsbrief (zaaknummer 41904) is deze motie uitgevoerd. De gemeente blijft doorgaan met het stimuleren van zonnepanelen op grote daken. In het beleidskader staat deze als trede 1 op de zonneladder. Behalve voor monumenten is het plaatsen van zonnepanelen op daken vergunningvrij.
- **Voorkeursvolgorde zon (NOVI en Bestuursakkoord bestuurlijke verankering van voorkeursvolgorde zon; bijlage J)**
NOVI: In de Nationale Omgevingsvisie zijn de treden voorkeursvolgorde zon opgenomen. Deze zijn letterlijk overgenomen in het beleidskader.
Bestuursakkoord:
In het bestuursakkoord zijn de uitzonderingsmogelijkheden voor trede 4 zonneladder beschreven. Deze zijn meegenomen in het beleidskader.
- **Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 6.28a en 7.76a)**
Artikel 6.28a:
In afwijking van het tweede lid zijn in zoekgebieden voor zon uit de Regionale Energiestrategieën die door provinciale staten zijn vastgesteld ook buiten deze locaties zonnevelden mogelijk, mits het zoekgebied verder is uitgewerkt en regionaal is afgestemd.

Artikel 7.76a (zonnevelden):
Hierin staat onder welke voorwaarden zonnevelden toegelaten kunnen worden op locaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied. Dit is van toepassing op een nieuw zonneveld met een omvang van meer dan 500 m2 (netto oppervlak) buiten bestaand

stads- en dorpsgebied. Kleinere velden dan 500 m² vallen buiten de regels van dit artikel. In alle gevallen zijn de provinciale regels over ruimtelijke kwaliteit van toepassing.

Participatie/ betrokken partijen/personen

De zoekgebieden zijn tot stand gekomen na uitgebreide participatie met inwoners en lokale ondernemers. Aan de hand van schetsontwerpen is besproken hoe zonnevelden in verschillende landschapstypen ingepast kunnen worden en konden inwoners aangeven wat ze daarbij belangrijk vonden. Hierbij was volop ruimte een eigen mening te geven. De samenvattingen van de verschillende inwonersbijeenkomsten, de online peiling onder de jongeren en het vraag en antwoordblad zijn gebundeld in bijlage G (G1 t/m G7). Verder was er regelmatig overleg met de provincie, netbeheerders, dorpsraden en de sectortafels energietransitie van GCN/VON. Het advies van de laatstgenoemde is opgenomen in bijlage G8.

Alle inbreng is geanalyseerd en verwerkt in het beleidskader. Ten slotte konden alle inwoners en andere belanghebbenden reageren op het concept beleidskader. In totaal ontvingen we 49 ingevulde reactieformulieren (plus die van stakeholders die hun reactie op een andere wijze hebben gegeven). Al deze reacties zijn gebundeld in een reactienota en als bijlage G9 opgenomen in het beleidskader. In de laatste kolom van de reactienota zijn de aanpassingen genoemd die in het definitieve beleidskader zijn verwerkt.

Duurzaamheidsaspecten

Door met het beleidskader akkoord te gaan, werkt de gemeente aan het stimuleren van duurzame energieopwekking. Het beleidskader geeft kaders voor initiatiefnemers/ontwikkelpartijen om meer duurzame energie lokaal op te wekken. De gemeente neemt haar verantwoordelijk serieus om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit draagt bij aan een duurzamer Nieuwkoop.

Gezondheid

In het beleidskader zijn voorwaarden opgenomen om de kwaliteit van de leefomgeving te behouden (paragrafen 4.4 en 5.4). Deze voorwaarden dienen ervoor om hinder en milieueffecten te voorkomen of te beperken. Voor zoekgebied 6 (Woerdense Verlaat) is voor de voormalige stortplaats een aanvullende voorwaarde voor nazorg opgenomen ter bescherming van de directe leefomgeving (paragraaf 5.6.3).

Argumenten voor vaststellen beleidskader

- Het beleidskader biedt planologisch ruimte om meer duurzame opwek van zonne-energie mogelijk te maken. Daarmee ligt het doel van 0,08 TWh duurzaam geproduceerde elektriciteit per jaar in 2030 binnen handbereik (zie kader/ eerdere besluiten).
- Door energieopwekking in de zoekgebieden mogelijk te maken, werken we aan ons bod (onze lokale duurzame energieopwekking) binnen de RES 1.0 Holland Rijnland. Het beleidskader zonne-energie brengt dat doel dichterbij en stelt ons in staat zelf de regie in handen houden. Hiermee verkleinen we het risico dat de provincie gebieden op ons grondgebied aanwijst en daarover – via een nog op te stellen planMER - een projectbesluit neemt.
- Het bod kunnen we niet realiseren met alleen zon op dak. Tijdens de behandeling van de RES 1.0 Holland Rijnland kwam dit ook ter sprake. We willen het liefst alle panelen op de daken, terwijl in de gemeente daar te weinig dakoppervlak voor is. Daarbij telt zon op kleine daken in de RES niet mee. Voor de grote dakoppervlakken die benut kunnen worden, gaan we ervan uit dat daarmee in 2030 grofweg 0,02 TWh geproduceerd kan worden². In zeven jaar tijd is de productie opgelopen naar 0,01 TWh in 2022³. Het is reëel te veronderstellen dat dit richting 2030 niet meer dan met 0,01 TWh groeit. Dat kan verschillende oorzaken hebben, zoals niet geschikte daken (schaduwwerking, onvoldoende draagkracht), weinig investeringsbereidheid

² Dat komt ongeveer overeen met 91.000 kWp (circa 260.000 panelen van 350 Wp).

³ Bron: Klimaatmonitor RVO

onder de ondernemers (zoals plannen om een gebouw te slopen, pas zonnepanelen erop als de dakbedekking wordt vervangen, langere terugverdiertijden), netcongestie en problemen rondom aansluitingen. Tegelijkertijd dienen bedrijven wel maatregelen te treffen die onder de energiebesparingsplicht vallen en binnen vijf jaar terug te verdienen zijn. Sinds 1 juli 2023 staan zonnepanelen op de lijst van verplichte erkende maatregelen. De verwachting is dat de groei doorzet, maar door de bovengenoemde knelpunten best wel eens kan afvlakken.

De 0,02 TWh op grote daken kunnen we ook niet aanvullen met windenergie. Daar liggen vanwege de hoogtebeperkingen vanuit Schiphol en de ligging van onze natuurgebieden (Natura 2000, NNN-gebieden) vooralsnog geen mogelijkheden. De raad heeft dan ook vastgesteld dat we tot 2030 geen mogelijkheden zien voor (middel)grote windturbines. Daarom kijken we ook naar het mogelijk maken van een productie van 0,06 TWh per jaar via veldopstellingen met zonnepanelen op land (grofweg gelijk aan 60 hectare); dit opgeteld met 0,02 TWh op grote daken in 2030 (in totaal 0,08 TWh). Het dus nuttig om een beleidskader te hebben voor het toestaan van opwek van zonne-energie, of deze nu op het dak plaatsvindt of erbuiten.

- Om de 0,06 TWh op land te halen, is grond nodig (grofweg 60 ha). Na uitgebreide participatie zijn de oriëntatiegebieden aangepast en zijn de definitieve contouren van de zoekgebieden bepaald. Binnen deze zoekgebieden kunnen – onder voorwaarden - plannen voor grootschalige opwek van zonne-energie worden ingediend. In de RES 1.0 waren het nog vlekken (oriëntatiegebieden). Met het vaststellen van het beleidskader krijgen bepaalde gebieden de status zoekgebied, waarbij tot 2030 de focus ligt op de zoekgebieden rondom het bedrijventerrein De Olm (gebied 1 en 2a) en bij Woerdense Verlaat (gebied 6). Alleen in deze gebieden zijn – onder voorwaarden - grootschalige zonnevelden mogelijk. Dit geeft duidelijkheid aan initiatiefnemers/ontwikkelpartijen, inwoners, lokale ondernemers en andere belanghebbenden.
- Het beleidskader voorziet niet alleen in een kader voor grootschalige opwek van zonne-energie, maar maakt ook kleine veldopstellingen van zonnepanelen – onder een aantal voorwaarden - mogelijk.
- Het beleidskader is tot stand gekomen na uitgebreide participatie met inwoners, lokale ondernemers, provincie, netbeheerders en andere belanghebbenden.
- Het beleidskader is afgestemd op het Rijksbeleid, provinciaal beleid en verordeningen. Het houdt rekening met de voorkeursvolgorde zon, meervoudige ruimtegebruik/ multifunctionaliteit en natuurregelgeving.
- Het beleidskader zet niet alleen in op het benutten van zonne-energie, maar plaatst deze als onderdeel in een integraal energiegebiedssysteem. Daarnaast stuurt het beleidskader aan op een toekomstbestendige ontwikkeling in gebieden die grenzen aan bedrijfsterreinen. Dit door het onderdeel te maken van een gebiedsgerichte aanpak waar tegelijkertijd gewerkt wordt aan andere opgaven (zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en perspectieven voor agrariërs).
- Het beleidskader biedt handvatten voor initiatiefnemers/ontwikkelpartijen om plannen te maken voor het realiseren van zonnevelden. Tegelijkertijd geeft het beleidskader de gemeente een instrument in handen om regie te houden op het toelaten van zonnevelden binnen de gemeente Nieuwkoop. Dat doet zij aan de hand van de ruimtelijke voorwaarden en maatschappelijke criteria uit het beleidskader. Als deze gunstig uitvallen, kan zij planologische medewerking verlenen aan initiatieven voor zonnevelden. Op deze manier wordt zorgvuldig toegewerkt naar een goede ruimtelijke ordening, waarbij tegelijkertijd – onder voorwaarden - ruimte wordt gecreëerd voor het opwekken van zonne-energie.
- Het beleidskader brengt het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom dichterbij door in te zetten op de route Greendeal in combinatie met Energiegemeenschap. Als deze niet werkt, schakelen we over op het uitzetten van een maatschappelijke tender. Dit sluit aan op de motie 50% lokaal eigendom zonnevelden.

Argumenten tegen vaststellen beleidskader

- *“Alles kan wel op de daken”.*
We moeten meer inzetten op het volleggen van daken met zonnepanelen. Alleen hier ligt de focus op en we laten de weilanden met rust. Kortom: Alleen werken aan trede 1 van de zonneladder. We nemen de consequentie op de koop toe dat de energiedoelstelling van 0,08 TWh per jaar niet gehaald wordt.

- *“Het elektriciteitsnet is niet berekend op inname van stroom vanuit grootschalige zonnevelden. Zelfs op microniveau loopt het net al vast”.*
Door nog meer opstellingen met zonnepanelen toe te laten, wordt het elektriciteitsnet alleen maar voller. Op piekmomenten kunnen systemen uitvallen. Op momenten dat er wel stroom nodig is, vindt er vaak geen productie van zonnestroom plaats. Dit pleit ervoor om zonnestroom niet verder te stimuleren.

Uitleg waarom we hier beleid op maken

We erkennen dat in bepaalde gebieden in Nieuwkoop netcongestie voorkomt en dat het net dus op piekmomenten kan vollopen. Echter hebben de netbeheerders ons laten weten dat er binnen het hele systeem mogelijkheden blijven om zonne-energie in te nemen. Dit kan vooral rechtstreeks op de onderstations en gedeeltelijk op de middenspanningsringen. Op basis van hun prognoses is uitgegaan van een capaciteit met ruimte voor productie en levering van grofweg 0,08 TWh zonnestroom aan het net. Wel kan in die tussentijd het plaatje er anders uit gaan zien en het moeilijker worden om stroom op het net kwijt te kunnen. Ondanks dit knelpunt is er nog steeds belangstelling vanuit ontwikkelpartijen om zonnevelden in de gemeente Nieuwkoop te realiseren. Het is ook aan deze partijen om tot een technisch en financieel haalbare businesscase te komen. Het beleidskader gaat hier niet over. Het is niks anders dan een ‘ruimtelijk ordening instrument’ dat voorwaarden geeft voor het plaatsen van opstellingen van zonnepanelen. Hoe en wat daarvoor nodig is, is aan de ontwikkelaar.

Voorgesteld besluit

De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten:

1. Het Beleidskader zonne-energie Gemeente Nieuwkoop vast te stellen, waaronder:
 - a. De zoekgebieden zonne-energie
 - b. De ruimtelijke voorwaarden binnen het locatiespecifieke spoor (trede 2 en 3 zonneladder)
 - c. De ruimtelijke voorwaarden en maatschappelijke criteria binnen het gebiedsgerichte spoor (trede 4 zonneladder)
 - d. De Nieuwkoopse routes naar lokaal eigendom, zijnde: Greendeal in combinatie met een energiegemeenschap of maatschappelijke tender
2. De lijst adviesrecht te wijzigen door de volgende passages uit de relevante categorie te verwijderen: *“en weiden met zonnepanelen”* alsmede *“en voor zover sprake is van weiden met zonnepanelen, de geprojecteerde oppervlakte van de panelen meer bedraagt dan 2500 m2.”*

Kanttekeningen/ risico's en beheersmaatregelen

Risico op het niet halen van energiedoelstellingen

Gedurende het participatietraject zijn veel vragen gesteld over de nut, noodzaak en realiseerbaarheid van grootschalige opwek van zonne-energie. Het college benadrukt dat het beleidskader niet het antwoord is op het halen van energiedoelstellingen. Het is een hulpmiddel om duurzame energieopwekking voor elkaar te krijgen. En dat onder voorwaarden die wij belangrijk vinden en waarbij we zoveel mogelijk rekening houden met alle opgaven waar we voor staan. De gemeente is zich ervan bewust dat netcongestie, te dunne kabels en olopemde wachttijden voor het krijgen van aansluitingen op het net, de snelheid uit de energietransitie haalt. Dit zet de gewenste opwek van 0,08 TWh in 2030 onder druk. Verder kan het mogelijk zijn dat grondeigenaren niet willen meewerken. Uiteindelijk dient de ontwikkelpartij toestemming te hebben van de grondeigenaar om op zijn/haar

grond zonnepanelen te plaatsen. Zonder toestemming van de grondeigenaar vindt er geen ontwikkeling plaats. Tegelijkertijd moet het wel aantrekkelijk genoeg blijven om te investeren. Per situatie kan dat verschillen.

Maatschappelijke criteria niet juridisch afdwingbaar

Het beleidskader voorziet in het stimuleren van lokaal eigendom, financiële participatie van inwoners en een storting in bijvoorbeeld een buurtfonds. De gemeente kan dit alles stimuleren, maar niet juridisch afdwingen. Het is aan de ontwikkelpartijen om hier invulling aan te geven.

Omgevingsplan is leidend

Alleen wanneer het gewenste zonneveld niet binnen het omgevingsplan past (zoals het geval is voor grootschalige zonnevelden, trede 4 zonneladder), zal het ingediende plan getoetst worden aan dit beleidskader. In de overige gevallen dient dit beleidskader als leidraad voor het afgeven van vergunningen.

Risico aangaande ontwikkeling zoekgebied De Olm (gebied 1)

De helft van dit zoekgebied ligt in een weidevogelgebied met beschermingscategorie 2. Dit vormt een obstakel voor de ontwikkeling van een zonneveld in dit gebied. De provincie stelt namelijk in haar omgevingsverordening dat zonnevelden in belangrijke weidevogelgebieden (beschermingscategorie 2) nagenoeg uitgesloten zijn. Deze stellingname belemmert een gebiedsgerichte ontwikkeling in een kansrijk gebied (goede aansluitingsmogelijkheden op het bedrijventerrein en onderstation, minder productieve landbouwgrond dan elders in de polder, goede inpassingsmogelijkheden en draagvlak vanuit inwoners en lokale ondernemers). De reactie van de provincie op het concept beleidskader en de reactie van de gemeente daarop is terug te vinden in bijlage G9.

Financiële en Juridische gevolgen

Financiële gevolgen

De raad wordt niet om extra middelen gevraagd.

Juridische toets

Het bureau RenewabLAW heeft een juridische toets uitgevoerd op deel B van het concept beleidskader (gebiedsgerichte spoor, trede 4 zonneladder). De wijzigingen die hieruit voortkwamen, zijn in het definitieve beleidskader verwerkt. Een lijst van de meest relevante wijzigingen zijn opgenomen in de laatste kolom van de reactienota, onder "Reactie: jurist (juridische toets)". Deze is te vinden in bijlage G9.

Juridische gevolgen, bezwaar en beroep

Vanwege het kleinschalige karakter en de geringe maatschappelijke impact, zijn er geen juridische gevolgen voorzien binnen het locatiespecifieke spoor (trede 2 en 3). Deze zijn er wel binnen het gebiedsgerichte spoor (trede 4). Deze liggen voornamelijk in bezwaar –en beroepsprocedures. Op het beleidskader zelf is geen bezwaar en beroep mogelijk. Wel wordt het beleidskader op www.officielebekendmakingen.nl gepubliceerd.

Adviesrecht gemeenteraad

Op 3 februari 2022 heeft de gemeenteraad vastgesteld dat zij een adviesrecht heeft op aanvragen voor een omgevingsvergunning aangaande het: "*Realiseren van omvangrijke c.q. grootschalige windturbines/ windmolenparken en weiden met zonnepanelen. Advies is alleen benodigd voor zover bij windturbines sprake is van een ashoogte groter dan 20 m en/of meer dan 5 stuks en voor zover sprake is van weiden met zonnepanelen, de geprojecteerde oppervlakte van de panelen meer bedraagt dan 2500 m²*". Omdat er nu een uitgewerkt kader voorligt met voorwaarden waaronder (grootschalige) zonnevelden toegelaten kunnen worden, en de gemeenteraad hierover een besluit neemt, kan het adviesrecht op dit punt komen te vervallen. Het is namelijk niet noodzakelijk, en zelfs onwenselijk, om voor dezelfde afweging nogmaals naar de raad te gaan.

Na vaststelling door de raad wordt de aangepaste lijst van adviesrecht, zoals geformuleerd in besluitpunt 2, op www.officielebekendmakingen.nl gepubliceerd.

Bijlagen

1. Beleidskader zonne-energie Gemeente Nieuwkoop
2. Bijlagen bij beleidskader (inclusief reactienota)
3. Brief GS planMER windenergie

Advies meningsvormende raad